Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

13. detsember 2012 *

Töötajate vaba liikumine — ELTL artikkel 45 — Eakate ja pikaajaliste töötute tööhõivetoetus — Liikmesriigi tööhõiveameti tööbüroos registreerimise tingimus — Elukohatingimus — Piirang — Põhjendatus

Kohtuasjas C-379/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Cour administrative'i (Luksemburg) 14. juuli 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 18. juulil 2011, menetluses

Caves Krier Frères Sàrl

versus

Directeur de l'Administration de l'emploi,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: kohtunik A. Rosas teise koja presidendi ülesannetes ning kohtunikud U. Lõhmus, A. Ó Caoimh (ettekandja), A. Arabadjiev ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: ametnik R. Şereş,

arvestades kirjalikus menetluses ja 21. juuni 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke seisukohti, mille esitasid:

— Caves Krier Frères Sàrl, esindaja: advokaat M. Mailliet,

— Luksemburgi valitsus, esindaja: C. Schiltz, keda abistasid advokaadid G. Pierret ja S. Coï,

— Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja D. Hadroušek,

— Austria valitsus, esindaja: C. Pesendorfer,

— Poola valitsus, esindajad: M. Szpunar ja B. Majczyna,

— Euroopa Komisjon, esindaja: G. Rozet,

olles 27. septembri 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb ELTL artiklite 21 ja 45 tõlgendamist.

2 Taotlus esitati Caves Krier Frères Sàrli (edaspidi „Caves Krier") ja Administration de l'emploi (edaspidi „ADEM") vahelises kohtuvaidluses seoses eakate või pikaajaliste töötute tööhõivetoetuse andmisest keeldumisega.

Luksemburgi õiguslik raamistik

3 Tööseadustiku (code du travail) artikkel L. 541-1 näeb ette:

„Tööhõivefond hüvitab erasektori tööandjatele sotsiaalkindlustusmaksete nii tööandja kui ka kindlustatud isiku osamakse tööle võetavate töötute puhul – olenemata sellest, kas nad saavad hüvitist või mitte – tingimusel, et neil on täitunud [45] eluaastat ja nad on olnud vähemalt kuu aega registreeritud mõnes [ADEM] tööbüroos tööotsijana.

Tööotsijad vanuses [40]–[44] aastat peavad [ADEM] tööbüroos olema registreeritud vähemalt kolm kuud ning tööotsijad vanuses [30]–[39] aastat vähemalt kaksteist kuud.

[ADEM] tööhõiveametis registreerimise tingimust ei kohaldata 40-aastastele ja vanematele tööotsijatele, kelle suhtes kehtib artiklis L. 513-3 määratletud tööhõive säilitamise kava, mille tööhõive eest vastutav minister on heaks kiitnud."

4 Tööseadustiku artikli L. 622-6 lõikes 1 on sätestatud, et kõik tööd otsivad töötud on kohustatud registreeruma ADEM-s tööotsijatena.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

5 Luksemburgi kodanik M. Schmidt-Krier on sündinud 30. juulil 1955 ning ta elab abikaasaga Saksamaal Luksemburgi piiri lähedal. Ta on kogu aeg töötanud Luksemburgis.

6 Äriühing Caves Krier, asukoht Remich (Luksemburg), võttis 1. mail 2008 M. Schmidt-Krieri, kes oli siis 52-aastane, tähtajatu töölepingu alusel tööle.

7 Pärast M. Schmidt-Krieri töölevõtmist esitas Caves Krier 2. septembril 2008 ADEM-le tööseadustiku artikli L. 541-1 esimese lõigu alusel taotluse eakate ja pikaajaliste töötute tööhõivetoetuse saamiseks.

8 ADEM direktor jättis 4. septembri 2008. aasta otsusega selle taotluse rahuldamata põhjendusel, et M. Schmidt-Krier ei täitnud tingimust, et ta peab nimetatud sätte kohaselt olema tööotsijana ADEM-s registreeritud vähemalt üks kuu (edaspidi „vaidlusalune otsus").

9 Caves Krier esitas 11. jaanuaril 2010 Tribunal administratifile selle otsuse tühistamise nõudes kaebuse, milles ta rõhutas, et M. Schmidt-Krier on registreerunud tööotsijana Saksamaal ja töötanud terve elu Luksemburgis ning ta registreerus töötuna Saksamaal üksnes seepärast, et tema ja ta abikaasa viisid oma elukoha sinna üle, jätkates samas Luksemburgis töötamist.

10 Caves Krier tugines oma kaebuses ühele väitele, mille kohaselt rikuti seaduse ees võrdsuse põhimõtet niisugusena, nagu see on sätestatud Luksemburgi Suurhertsogiriigi põhiseaduses, kuna kohaldatavates õigusnormides ja seega ka vaidlusaluses otsuses koheldakse Luksemburgis elavat Luksemburgi

kodanikku ja välismaal elavat Luksemburgi kodanikku kõnesoleva toetuse andmisel erinevalt, kuigi mõlemad on töötanud Luksemburgis, ilma et see erinev kohtlemine oleks objektiivsete kriteeriumidega põhjendatud.

11 Tribunal administratif jättis 14. juuli 2010. aasta otsusega selle kaebuse rahuldamata põhjendusel, et töölevõtmise ajal ei vastanud M. Schmidt-Krier ADEM-s registreerimise tingimusele. Põhiseadusest tuleneva võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise osas leidis nimetatud kohus, et Luksemburgis elava ja sellest tulenevalt ADEM-s töötuna registreeruda saava töötu olukord ei ole sarnane niisuguse töötu olukorraga, kes ei ela Luksemburgis ega saa ADEM-s registreeruda, vaid peab registreeruma hoopis oma elukohaliikmesriigi tööbüroos.

12 Caves Krier esitas 12. augustil 2010 selle otsuse peale apellatsioonkaebuse Cour administrative'ile, tuues välja, et tööseadustiku artikli L. 541-1 esimene lõik on põhiseaduse vastane.

13 Cour constitutionnelle jõudis seda küsimust menetledes oma 4. mai 2011. aasta otsuses nr 64/11 (*Mémorial* A 2011, lk 1572) järeldusele, et see säte on Luksemburgi põhiseadusega kooskõlas.

14 Cour administrative leiab oma eelotsusetaotluses siiski, et selles kohtuasjas kerkib liidu õiguse küsimus. On selge, et ADEM-s saavad registreeruda üksnes residendid. Kuna tööseadustiku artikli L. 541-1 esimeses lõigus ette nähtud tööhõivetoetus sõltub seega registreerimisest, makstakse seda tegelikult ainult tööandjatele, kes võtavad tööle töötuid, kes on residendid. See säte võib järelikult kujutada endast liidu kodanike vaba liikumise takistust ELTL artiklite 21 ja 45 tähenduses, kuna üle 45-aastase töötu potentsiaalne tööandja võib eelistada Luksemburgi residenti, kuna üksnes viimase töölevõtmine võimaldab tal asjaomast toetust saada.

15 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et kuna Luksemburgi riik ei ole selles kohtuastmes esindatud, ei ole tal olnud võimalik teha kindlaks, kas elukohapiirang põhineb objektiivsetel, asjaomaste isikute kodakondsusest sõltumatutel üldise huviga seotud kaalutlustel ja on proportsionaalne eesmärgiga, mida vaidlusaluse siseriikliku sättega õiguspäraselt taotletakse. Nimetatud kohus ei saa neid õigustusi esitada omal algatusel.

16 Neil asjaoludel otsustas Cour administrative menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas EL õigusega ning konkreetsemalt [ELTL] artiklitega 21 ja 45 on kooskõlas Luksemburgi tööseadustiku artikli L. 541-1 [esimene lõik,] mille kohaselt hüvitatakse sotsiaalkindlustusmaksete nii tööandja kui ka kindlustatud isiku osamakse erasektori tööandjatele ainult töötute puhul, kes võetakse tööle üle [45] aasta vanuselt – olenemata sellest, kas nad saavad hüvitist või mitte – tingimusel, et töötud on olnud vähemalt kuu aega registreeritud [ADEM] tööbüroos tööotsijana, samal ajal kui seda meedet ei kohaldata tööandjate suhtes, kes võtavad tööle töötuid, kes on registreeritud tööotsijana vastavates välisriigi asutustes?"

Eelotsuse küsimus

Vastuvõetavus

17 Esiteks väidab Austria valitsus, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu, kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole täpselt esitanud käesolevas asjas olulisi faktilisi asjaolusid ning kohaldatavaid siseriiklikke sätteid. Kuigi tööseadustiku artikli L. 541-1 esimese lõigu sõna-sõnalisest tsitaadist ning küsimuse sõnastusest ei nähtu, et tööandjale vaidlusaluse tööhõivetoetuse andmine oleks piiratud Luksemburgis

elavate isikutega, näib eelotsusetaotlus sellist piirangut eeldavat. Seetõttu ei ole kindel, et käesolevas asjas on vaja uurida seda, kas elukohatingimus või lihtsalt ADEM-s kohustusliku registreerimise tingimus on liidu õigusega kooskõlas.

18 Selle vastuväitega ei saa nõustuda. Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 14, tõi eelotsusetaotluse esitanud kohus nõutud selgusega oma Euroopa Kohtule esitatud eelotsusetaotluses välja põhikohtuasjas olulised faktilised asjaolud ning määras täpselt kindlaks kohtuasjale kohaldatava siseriikliku sätte, st tööseadustiku artikli L. 541-1 esimese lõigu. Lisaks tõi eelotsusetaotluse esitanud kohus selles välja kohaldatava siseriikliku õigusnormi tõlgenduse, jõudes järeldusele, et on selge, et üksnes liikmesriigi territooriumil elavad isikud võivad tööotsijana ADEM-s registreeruda. Euroopa Kohtul on seega kõik vajalikud andmed selleks, et anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule põhikohtuasja vaidluse lahendamiseks tarvilik vastus.

19 Teiseks tahab Tšehhi Vabariik teada, kas eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimus ei ole hüpoteetiline, kuna vaatamata tööseadustiku artikli L. 541-1 esimeses lõigus sätestatule võttis Caves Krier M. Schmidt-Krieri tööle.

20 Kuigi vastab tõele, et keeldumine anda Caves Krierile tööseadustiku artikli L. 541-1 esimeses lõigus ette nähtud tööhõivetoetust ei takistanud seda äriühingut M. Schmidt-Krieri tööle võtmast, tuleb tunnistada, nagu Tšehhi Vabariik oma kirjalikes märkustes ise möönab, et sellise keeldumise tagajärjel toimus töölevõtmine siiski vähem soodsatel tingimustel kui siis, kui võetakse tööle üle 45-aastane tööotsija, kes on registreeritud ADEM-s, mis Caves Krieri sõnul kujutab endast takistust liidu õigusega ette nähtud töötajate vabale liikumisele ning mis seetõttu oli tema ja ADEM vahelise kohtuvaidluse aluseks. Neil tingimustel ei saa leida, et esitatud eelotsuse küsimus on hüpoteetiline.

21 Kolmandaks märgib Tšehhi Vabariik, et esitatud küsimus võib samuti olla vastuvõetamatu, kuna eelotsusetaotlusest näib ilmnevat, et M. Schmidt-Krier oli registreerunud tööotsijana Saksamaal, kuigi ta töötas samal ajal Luksemburgis.

22 Kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus on aga tõdenud, et tööseadustiku artikli L. 541-1 esimene lõik on põhikohtuasjas kohaldatav, mis eeldab, et M. Schmidt-Krier oli tema töölevõtmise ajal töötu, siis ei saa Euroopa Kohus seda eeldust kahtluse alla seada, sest eelotsusemenetluses ei ole tema ülesanne faktilisi asjaolusid hinnata.

23 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et käesolev eelotsusetaotlus on vastuvõetav.

Sisulised küsimused

24 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artikleid 21 ja 45 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt on tööandjatele üle 45-aastaste töötute töölevõtmise eest tööhõivetoetuse andmise tingimuseks see, et töölevõetud töötu peab olema tööotsijana registreeritud samas liikmesriigis, kui sellisele registreerimisele on seatud liikmesriigi territooriumil elamise tingimus.

25 Tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kuuluvad kõik liikmesriigi kodanikud, sõltumata nende elukohast ja kodakondsusest, kes kasutavad töötajate vaba liikumise õigust ja kes töötavad mõnes muus liikmesriigis kui elukohaliikmesriik, ELTL artikli 45 kohaldamisalasse (vt eelkõige 21. veebruari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-152/03: Ritter-Coulais, EKL 2006, lk I-1711, punkt 31, ning 18. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-212/05: Hartmann, EKL 2007, lk I-6303, punkt 17).

26 Euroopa Kohtu praktikast nähtub muu hulgas, et ELTL artikli 45 kohaldamisel tuleb „töötajaks" pidada isikut, kes osutab teatava aja jooksul teisele isikule tema juhtimise all teenuseid, mille eest ta saab tasu. Kui töösuhe on lõppenud, lõpeb põhimõtteliselt ka isiku töötaja staatus, arvestades siiski ka sellega, et ühelt poolt võib staatusel olla teatav mõju ka pärast töösuhte lõppu ning teiselt poolt, et reaalselt tööd otsivat isikut tuleb samuti pidada töötajaks (vt 12. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-85/96: Martínez Sala, EKL 1998, lk I-2691, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).

27 Sellest tuleneb, et ELTL artikli 45 kohaldamisalasse kuulub sellise piirialatöötaja nagu M. Schmidt-Krier olukord, kes pärast seda, kui ta kaotas töö muus liikmeriigis kui tema tegeliku elukoha liikmesriik, leidis uuesti töö selles muus liikmesriigis tähtajatu töölepingu alusel.

28 Kuigi on leitud, et selles artiklis ette nähtud vaba liikumise õigused on töötajatel, sh tööotsijatel, ei nähtu siiski selle artikli sõnastusest, et nendele õigustele ei saa keegi teine tugineda. Selleks, et töötajate õigus sellele, et nad võetakse tööle ja nad saavad töötada diskrimineerimiseta, oleks tõhus ja kasulik, peab nimetatud õigusega tingimata kaasnema tööandjate õigus töötajate vaba liikumist käsitlevaid õigusnorme järgides neid tööle võtta (vt 7. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-350/96: Clean Car Autoservice, EKL 1998, lk I-2521, punktid 19 ja 20, ning 11. jaanuari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-208/05: ITC, EKL 2007, lk I-181, punktid 22 ja 23).

29 Neil tingimusel võib selline tööandja nagu Caves Krier tugineda ELTL artikliga 45 töötajatele otse antud õigustele.

30 Niivõrd, kui põhikohtuasi kuulub nimetatud sätte kohaldamisalasse, ei ole otsust ELTL artikli 21 tõlgendamise kohta vaja teha. Viimati nimetatud säte, milles on üldiselt sätestatud iga liidu kodaniku õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil, leiab nimelt seoses töötajate vaba liikumisega konkreetsema väljenduse ELTL artiklis 45 (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus ITC, punktid 64 ja 65; 11. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-287/05: Hendrix, EKL 2007, lk I-6909, punktid 61 ja 62, ning 25. oktoobri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-367/11: Prete, punkt 20).

31 Mis puudutab küsimust, kas selline siseriiklik õigusnorm, nagu on põhikohtuasjas käsitlusel, kujutab endast piirangut ELTL artikli 45 tähenduses, siis tuleb meelde tuletada, et isikute vaba liikumist käsitlevate EL toimimise lepingu sätete eesmärk on kergendada liikmesriikide kodanikel mis tahes kutsealal tegutsemist Euroopa Liidu territooriumil ning nende sätetega on vastuolus meetmed, mis võivad asetada need kodanikud ebasoodsasse olukorda, kui nad soovivad tegelda majandustegevusega mõne teise liikmesriigi territooriumil (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus ITC, punkt 31, ning 16. märtsi 2010. aasta otsus kohtuasjas C-325/08: Olympique Lyonnais, EKL 2010, lk I-2177, punkt 33).

32 Luksemburgi valitsus väidab siiski, et põhikohtuasjas käsitletav siseriiklik õigusnorm ei kahjusta kuidagi töötajate vaba liikumist, kuna see ei näe ette elukohatingimust. Esitatud küsimus tugineb selles osas valele tõlgendusele, mis eelotsusetaotluse esitanud kohus on siseriiklikule õigusnormile andnud. Kõik mitteresidendist töötud saavad ADEM-s registreeruda. Tööseadustiku artikkel L. 622-6 lõige 1 sätestab selgelt, et kõik tööd otsivad töötud on kohustatud ADEM-s tööotsijatena registreeruma. Kui Luksemburgi kodanikust töötaja, kes elab Saksamaal, peab kindlasti registreeruma Saksamaa tööhõiveametis võimalike töötushüvitiste saamiseks, siis ükski Luksemburgi õigusakt ei takista sellisel töötajal registreerumast ADEM-s, et olla kursis vabade töökohtadega Luksemburgis ning võimaldada tema tööle võtnud tööandjal saada tööseadustiku artikli L. 541-1 esimesest lõigust tulenevaid õigusi.

33 Luksemburgi valitsus arvab seega, et ei see säte ega tööseadustiku artikli L. 622-6 lõige 1 ei ole liidu õigust arvestades diskrimineerivad, kuna tööotsija suhtes ei ole mingit kodakondsuse või elukoha kriteeriumi kehtestatud selleks, et tööandja saaks asjaomast toetust taotleda. Tööseadustiku artikli L. 541-1 esimene lõik täpsustab pealegi selgelt, et tööandjale hüvitatakse sotsiaalkindlustusmaksed tööle võetavate töötute puhul, olenemata sellest, kas nad saavad hüvitist või

mitte. Põhikohtuasjas piirdub ADEM vaidlusaluses otsuses selle tõdemisega, et M. Schmidt-Krier ei täida selles asutuses registreerimise tingimust. Nimetatud amet ei teinud aga mingil moel registreerimisest keeldumise otsust, tuginedes põhjustele, mis liidu õiguse järgi on diskrimineerivad.

34 Nimetatud valitsuse arvates nähtub sellest, et Luksemburgi territooriumil elavatele töötajatele – sarnaselt teiste liikmesriikide kodanikega, kes töötavad Luksemburgis, või Luksemburgi kodanikega, kes töötavad Luksemburgis ja elavad teises liikmesriigis – kohaldatakse samu kohustusi. Seega ei ole tegemist nende erineva kohtlemisega, kuna nad kõik võivad registreeruda ADEM-s.

35 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohus ei ole väljakujunenud kohtupraktika kohaselt pädev tõlgendama liikmesriigi siseriiklikku õigust (vt eelkõige 17. märtsi 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-128/10 ja C-129/10: Naftiliaki Etaireia Thasou ja Amaltheia I Naftiki Etaireia, EKL 2011, lk I-1885, punkt 40).

36 Euroopa Kohus ei tõlgenda seega ELTL artikli 267 kohase eelotsusemenetluse raames siseriiklikke õigusnorme ega otsusta eelotsusetaotluse esitanud kohtu antud tõlgenduse õigsuse üle (23. aprilli 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-378/07-C-380/07: Angelidaki jt, EKL 2009, lk I-3071, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).

37 Seevastu peab Euroopa Kohus liidu ja siseriiklike kohtute pädevuse jaotuse raames võtma arvesse eelotsuse küsimuste faktilist ja õiguslikku konteksti, nagu seda on kirjeldatud eelotsusetaotluses (29. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-63/08: Pontin, EKL 2009, lk I-10467, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

38 Seega tuleb käesoleva eelotsusetaotluse uurimisel lähtuda eelotsusetaotluse esitanud kohtu antud tõlgendusest siseriiklikule õigusele, hoolimata Luksemburgi valitsuse kriitikast eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt siseriiklikele õigusnormidele antud tõlgenduse kohta (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Pontin, punkt 38).

39 Nagu juba käesoleva kohtuotsuse punktist 18 nähtub, tõdes eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtule esitatud eelotsusetaotluses, et on selge, et üksnes residendid saavad ADEM-s registreeruda, isegi kui käesolevas kohtuasjas ei ole vaidlustatud seda, et põhikohtuasjas käsitletav siseriiklik õigusnorm ei näe sõnaselgelt ette, et ADEM-s registreerimine sõltub Luksemburgis elamise tingimusest.

40 Lisaks tuleneb Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et samale tõlgendusele jõudsid põhikohtuasja kontekstis nii Tribunal administratif oma 14. juuli 2010. aasta otsuses kui ka Cour constitutionnelle oma 4. mai 2011. aasta kohtuotsuses nr 64/11.

41 Pealegi ilmneb dokumentidest, mis Caves Krier esitas vastuseks Euroopa Kohtu kirjalikule küsimusele, et Luksemburgi tööotsijatele mõeldud veebileht märgib lühidalt, et need piirialatöötajad, kes seda soovivad, võivad ADEM-s registreeruda, kuid samas on selle märkusega vastuolus nii sama veebilehe teised lõigud kui ka mitmed teised dokumendid, mis rõhutavad vastupidi, et ADEM-s registreerumiseks peab tööotsija elama selles liikmesriigis. Kuigi ADEM reformi ettevalmistavatest dokumentidest, mille on samuti esitanud Caves Krier, nähtub veel, et alates 2012. aastast on piirialatöötajatel, kes on kaotanud töö Luksemburgis, juurdepääs kõikidele ADEM teenustele, annab see reform, mida ei olnud põhikohtuasja asjaolude asetleidmise ajaks läbi viidud, alust arvata, et enne 2012. aastat oli selline juurdepääs välistatud.

42 Käesoleva eelotsuse küsimuse analüüsimisel peab järelikult lähtuma eeldusest, et põhikohtuasjas käsitletav siseriiklik õigusnorm seab ADEM-s registreerimise ja seega tööseadustiku artikli L. 541-1 esimeses lõigus ette nähtud tööhõivetoetuse saamise sõltuvusse Luksemburgis elamise tingimusest, mille peab eelotsusetaotluse esitanud kohus oma pädevuse teostamisel kindlaks tegema.

43 Neil tingimustel näib, et põhikohtuasjas käsitletav siseriiklik õigusnorm kehtestab erineva kohtlemise ühelt poolt liikmesriikide kodanikele, kes on Luksemburgi territooriumil elavad tööotsijad, ning teiselt poolt liikmesriikide kodanikele, kes elavad teises liikmesriigis.

44 Seades tööhõivetoetuse saamise sõltuvusse tingimusest, et tööotsija elukoht on Luksemburgis, paneb see siseriiklik õigusnorm ebasoodsamasse olukorda teatud töötajad ainult seetõttu, et nende elukoht on teises liikmesriigis.

45 Seetõttu võib selline õigusnorm pärssida Luksemburgis asutatud tööandjat võtmast tööle sellist tööotsijat nagu põhikohtuasjas M. Schmidt-Krier, kelle elukoht ei ole selles liikmesriigis, kuna selline töölevõtmine ei võimalda sel tööandjal saada tööhõivetoetust, erinevalt sellise tööotsija töölevõtmisest, kelle elukoht on samas liikmesriigis.

46 Sellest tuleneb, et sama õigusnorm võib muuta raskemaks Luksemburgis töö saamise piirialatöötajal, kes sarnaselt M. Schmidt-Krieriga on jäänud töötuks.

47 Selline siseriiklik õigusnorm, millest tulenevalt saab mitteresidendist töötajatele osaks ebasoodsam kohtlemine kui Luksemburgis elavatele töötajatele, kujutab endast töötajatele ELTL artikliga 45 antud vabaduse piirangut (vt analoogia alusel 7. juuli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-227/03: van Pommeren-Bourgondiën, EKL 2005, lk I-6101, punkt 44, ning eespool viidatud kohtuotsus Ritter-Coulais, punktid 37 ja 38).

48 Töötajate liikumisvabadust piirav meede võib olla lubatud üksnes juhul, kui sellel on aluslepinguga kooskõlas olev õiguspärane eesmärk ja seda õigustavad üldisest huvist tulenevad ülekaalukad põhjused. Lisaks peab meetme kohaldamine sellisel juhul olema kõnealuse eesmärgi saavutamiseks sobiv ega tohi minna kaugemale, kui on eesmärgi saavutamiseks vajalik (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus ITC, punkt 37, ning Olympique Lyonnais, punkt 38).

49 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad liidu õiguses kehtestatud põhimõttest erandit tegevad liikmesriigid igal konkreetsel juhul tõendama, et see meede on eesmärgi saavutamise tagamiseks sobiv ega lähe kaugemale eesmärgi saavutamiseks vajalikust. Õigustustega, millele liikmesriik võib tugineda, peavad kaasnema liikmesriigi võetud meetme sobivuse ja proportsionaalsuse analüüs ning konkreetsed tõendid tema argumentide põhjendamiseks (13. aprilli 2010. aasta otsus kohtuasjas C-73/08: Bressol jt, EKL 2010, lk I-2735, punkt 71).

50 Käesoleval juhul tuleb tõdeda, et hoolimata sellest, et Euroopa Kohus esitas selle kohta kohtuistungil küsimusi, ei püüdnud Luksemburgi valitsus kirjeldada, millist eesmärki taotletakse elukohatingimusega, mis on põhikohtuasjas käsitletava siseriikliku õigusnormiga kehtestatud ADEM-s registreerimiseks ja seega tööhõivetoetuse saamiseks, vaid piirdus selles ametis registreerimise tingimuse õigustamisega, ning seega ei ole nimetatud valitsus esitanud ühtegi asjaolu, mis õigustaks seda elukohatingimust ELTL artikliga 45 kaitstud ülekaaluka üldise huvi alusel.

51 Eelotsusetaotluse esitanud kohtule täieliku vastuse andmiseks tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et liikmesriikide ülesanne on valida meetmed nende eesmärkide saavutamiseks, mida nad tööhõive valdkonnas taotlevad. Euroopa Kohus on leidnud, et liikmesriikidel on selle pädevuse teostamisel lai kaalutlusõigus. Lisaks ei saa eitada seda, et töölevõtmise edendamine kujutab endast sotsiaalpoliitika õiguspärast eesmärki (vt eespool viidatud kohtuotsus ITC, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

52 Kaalutlusruumiga, mis liikmesriikidel sotsiaalpoliitika valdkonnas on, ei saa siiski õigustada selliste õiguste riivamist, mis on isikutel nende põhivabadusi käsitlevate aluslepingu sätete alusel (vt eespool viidatud kohtuotsus ITC, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).

53 Sellega seoses tuleb eelkõige meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et elukohatingimus on võõrtöötajate ja piirialatöötajate puhul ebasobiv, kuna liikmesriigi tööturule sisenemine tõi põhimõtteliselt kaasa selle liikmesriigi ühiskonda lõimumise sellisel piisaval tasemel, mis võimaldab neil selles liikmesriigis tugineda liikmesriigi kodanikest töötajate ning liikmesriigis elavate töötajatega võrdse kohtlemise põhimõttele. Lõimumissuhe tekib eelkõige selle tõttu, et vastuvõtvas liikmesriigis töötamisega seoses makstavate maksude näol annavad võõrtöötajad ja piirialatöötajad samuti panuse selle liikmesriigi sotsiaalpoliitika rahastamisse (vt selle kohta eelkõige 14. juuni 2012. aasta otsus kohtuasjas C-542/09: komisjon *vs.* Madalmaad, punktid 63, 65 ja 66 ning seal viidatud kohtupraktika).

54 Põhikohtuasjas ei ole vaidlust selles, et kuigi M. Schmidt-Krier ei ela Luksemburgis, on ta selle liikmesriigi kodanikust piirialatöötaja, kes on kogu aeg töötanud Luksemburgis. Seetõttu näib ta olevat Luksemburgi tööturgu lõimunud.

55 Eeltoodut arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et ELTL artiklit 45 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt on tööandjatele üle 45-aastaste töötute töölevõtmise eest tööhõivetoetuse andmise tingimuseks see, et töölevõetud töötu peab olema tööotsijana registreeritud samas liikmesriigis, kui sellisele registreerimisele on seatud liikmesriigi territooriumil elamise tingimus, mille kindlakstegemine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.

Kohtukulud

56 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

ELTL artiklit 45 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt on tööandjatele üle 45-aastaste töötute töölevõtmise eest tööhõivetoetuse andmise tingimuseks see, et töölevõetud töötu peab olema tööotsijana registreeritud samas liikmesriigis, kui sellisele registreerimisele on seatud liikmesriigi territooriumil elamise tingimus, mille kindlakstegemine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.

Allkirjad